

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELŐLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: : Kéziratok és szakkérdések :: :
a szerkesztőség címére küldendő.
Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
:: : II. emelet 213.) fogad el. :: :

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre **12 pengő.**
Fél évre **6 pengő.**
Külföldre egész évre **16 pengő.**
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

:: : Verantwortlich r Redakteur: :: :
Dr. EMIL UNGER.
:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein, ::
BUDAPEST, V. ::
:: : Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :: :

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.
M. Kir. Halélettani és Szenny-
vízisztító Kísérleti Állomás

HALÁSZAT — (FISCHEREI)
FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: Tógazdasági kísérletek Wielenbachban az 1932. évben. *Fischer Frigyes.* — A paduc horgászása. *L. Kiss Aladár.* — Tükrös vagy pikkelyes? *Uzoni László.* — A fenékhorgokkal való halászás kérdése. *Bernáth István.* — Külföldi lapszemle. — Társulatok—Egyesületek. — Irodalom—Könyvismertetés. — Árjegyzések—Hirdetések.
INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Teichwirtschaftliche Versuche in Wielenbach im Jahre 1932. — Nase-fang mit der Angel. — Spiegel oder Schuppenkarpfen? — Zur Frage der Fischerei mit Grundangel. — Auslandschau. — Gesellschaften und Vereine. — Literatur. — Fischpreise. — Annoncen.

Tógazdasági kísérletek Wielenbachban az 1932. évben.

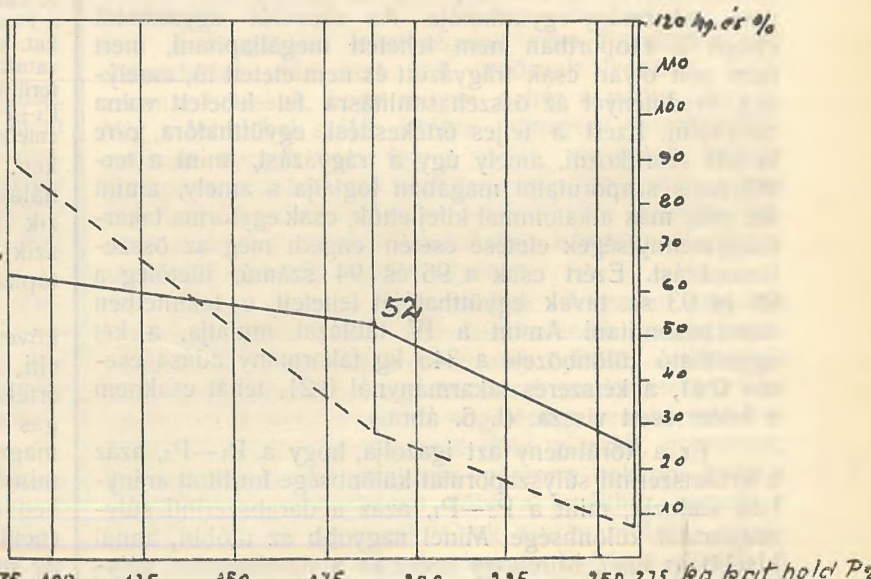
Dr. Walter Emil nyomán ismerteti *Fischer Frigyes.*

Folytatás.

A 345 kg szójadara adagolásánál mutatkozó különbség $239 - 187 = 52$ kg, a 690 kg-os etetésnél $295 - 271 = 24$ kg-ra csökkent. Még szembe-szökőbb a területszerinti súlyszaporulat csökkenése a fokozódó etetés mellett %-ban kifejezve, ami pedig rendkívül lényeges körülmény; a P_2 -nek ez a területszerinti szaporulatkülönbsége 28%-ról 9%-ra csökkent (I. IV. táblázat). Az 5. ábra grafikusán tünteti fel ezeket a különbségeket és még az optimális népesítés eredményeit is hozzáadja.

A területszerinti szaporulat különbsége $P_1 - P_2$ %-ban kifejezve (azaz amennyivel a P_1 kat. holdanként többet szaporodott) fordított képet mutat, mint a darabszerinti szaporulat $P_2 - P_1$ %-ban kifejezve (ez a mennyiség az, amellyel a P_2 darabja többet szaporodott kat. holdanként). Minél nagyobb ez az utóbbi, annál kisebb az előbbi. Minél alacsonyabb fokon áll a termelés, annál kisebb a darabszerinti szaporulat különbsége; hasonlítsuk csak össze ennek bizonyosságára a III. táblázatban a P_2 darabszaporulatát a P_1 %-ában kifejezve a trágyázatlan, trágyázott és etetéses csoportokban. Minthogy ez a külön-

ség nem egyedül a termelés intenzívsege, tehát a táplálék mennyisége és minősége szerint változik, hanem a halak növekvőképessége, darabszálya, a népesítés nagysága (nevezetesen, hogy a népesítés mennyiben tér el a legkedvezőbb, az optimális népesítéstől) s főleg a népesítés keverési aránya is (I. IV. csoportot!) erős befolyással van rá, ezért jelentősen ingadozik és csak azonos viszo-

5. ábra $P_1 - P_2$ kat. holdankénti szaporulata kg (—) és P_2 %-ban (---).

IV. Táblázat

	Szaporulat kat. holdanként						Összértékesítési együtttható		Az együttthatók különbözőzetei
	P ₁		P ₂		P ₁ -P ₂		P ₁	P ₂	
	kg-ban	%-ban P ₁ +P ₂	kg-ban	%-ban P ₂	%-ban P ₁ +P ₂				
Trágyázás optimum	132	74	35	64	86	30	—	—	—
345 kg szója	239	187	43·8	52	28	12·4	1·44	1·85	0·41
690 kg szója	295	270	47·7	25	9	4·6	2·34	2·55	0·21
Összkülönbözet	157	196	12·7	39	77	25·4	0·90	0·70	0·20

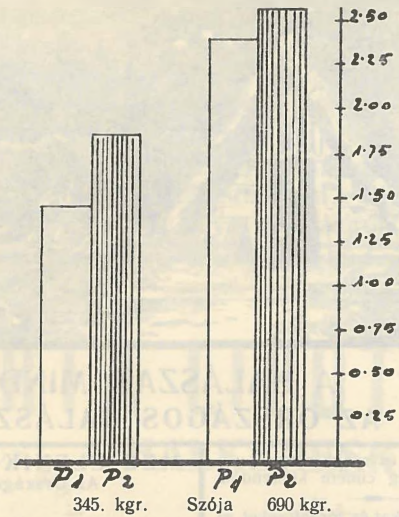
nyok között mutat fel arányos értékeket. A darabszerinti súlyszaporulat tehát nem marad ugyanaz, hanem azonos feltételek mellett növekedik vagy esik a termelés intenzívitása szerint, éspedig a növekvés lényegesen a P₁ javára, a csökkenés a P₂ révén történik (lásd az 1929-ben megjelent „Produktionslehre“). A darabszerinti súlyszaporulatnak ezt a viszonyát arányosnak fogjuk találni nemcsak a vegyes népesítésnél a P₁ és P₂-re eső területszerinti súlyszaporulat megfelelő részével, hanem egyforma népesítésnél is hasonló viszonyok közt a területszerinti súlyszaporulatkülönbségnek viszonyával is, csak az utóbbi esetben ez a viszony fordított lesz. Ha rendes körülmények mellett a P₂ darabszerinti súlyszaporulata vegyes népesítésnél felülmúlja a P₁-ét, akkor azonos viszonyok mellett egyforma népesítés esetén a P₁ fogja a területszerinti súlyszaporulatával a P₂-t felülmúlni. A P₁ és P₂ területszerinti súlyszaporulatának különbsége tehát kisebb lesz, ha a termelés intenzitása fokozódik, amit ez a kísérlet világosan igazol.

Ugyanezt a viszonyt találjuk meg, ha pl a III. táblázatban a 73 sz. tő darabszerinti súlyszaporulatkülönbségét a VI. csoportban (440) az V. csoport középértékével (387) összehasonlítjuk. Bárha a P₂ darabszerinti súlyszaporulata itt is csökken, a magasabb termelési fokozaton (1380 kg szójadara) ez a különbség növekedett, mert a P₁ darabszerinti súlyszaporulata még erősebben visszaesett. A 74 és 71 sz. tavakban, melyekben a népesítés már lényegesen eltér a VI. csoport népesítésétől, amit a P₂-nek jelentékenyen nagyobb darabszerinti súlyszaporulata igazol, a P₂-P₁-nek ez a csökkenése már nem állt elő, csak a P₁ %-ában kifejezett értéknel.

H₁ a termelés intenzitása emelkedik, a P₂ a tő területét kevésbé használja ki; ezt igazolja a VII. csoport takarmány-együttthatója. Az abszolút együttthatót ebben a csoportban nem lehetett megállapítani, mert nem volt olyan csak trágyázott és nem etetett tő, amelynek eredményét az összehasonlításra fel lehetett volna használni. Ezért a teljes értékesítési együttthatóra, c-re kellett szorítkozni, amely úgy a trágyázást, mint a természetes szaporulatot magában foglalja s amely, amint azt már más alkalommal kifejtettük, csak egyforma takarmánymennyiségek etetése esetén engedi meg az összehasonlítást. Ezért csak a 96 és 94 számú, illetőleg a 95 és 93 sz. tavak együttthatóját lehetett e tekintetben összehasonlítani. Amint a IV. táblázat mutatja, a két együtttható különbözőzete a 345 kg takarmány adása esetén 0·41, a kétszeres takarmánynál 0·21, tehát csaknem a felére esett vissza. (l. 6. ábra.)

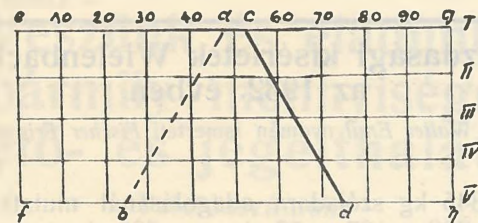
Ez a körülmény azt igazolja, hogy a P₁-P₂, azaz a területszerinti súlyszaporulat különbsége fordított arányban változik, mint a P₂-P₁, azaz a darabszerinti súlyszaporulat különbsége. Minél nagyobb az utóbbi, annál kisebb az első. Minthogy azonban a darabszerinti súlyszaporulat különbsége azonos feltételek mellett egyenes

arányban áll az üzem intenzitásával, a területszerinti súlyszaporulat különbségének fordított arányban kell lennie azzal. A darabszerinti súlyszaporulat különbségének a növekvő termelési intenzitással való növekedését a P₂-nek megfelelő kedvezőbb táplálék kihasználásával lehet magyarázni, s ez megfelel a növekvő termelés-in-

6. ábra. A P₁ és P₂ értékesítési együttthatója 345 és 690 kg szója etetése esetén.

tenzitással járó területszerinti szaporulat különbségcsökkenésének. A P₁ e szerint a területkihasználás tekintetében előljár, de ha a termelés intenzitása növekszik, akkor a P₂ mindinkább megközelíti, s a P₂-nek a területszerinti összes hozamban, a P₁+P₂-ben mindig nagyobb része lesz. Fordítva, a P₂-nek az összes hozamban való része annál kisebb, minél kisebb a termelés intenzitása (l. IV. táblázat). A 7. ábra azt mutatja, hogy a két évjárat területszerinti súlyszaporulata minő viszonyban van egymással, ha a termelés intenzitása növekszik vagy csök-

7. ábra. A termelés különböző fokozata mellett (I-V.) mekkora a P₁-nek (c d f e) és a P₂-nek (c d h g) %-os részvétele a P₁+P₂ kat. holdankénti összes súlyszaporulatban azonos termelési fokozatnál és azonos népesítés mellett. a b c d a P₁-P₂-nek, azaz a terület szerinti súlyszaporulat különbségének részvételét mutatja a P₁+P₂-ben, azaz az összes terület szerinti szaporulatban az I-V-ig emelkedő intenzitási termelés mellett.

ken. Az élettani magyarázata ennek a táplálék kihasználásában keresendő, amely az évjáratok szerint változik. A nagyobb darabsúlyú hálnál minél inkább növekszik a táplálék mennyisége, annál kedvezőbb lesz a táplálék kihasználása.

A gyakorlati eredmény önként következik és a következő: A táplálékot az ivadék mindig jobban értékesíti, mint a nagyobb hizlásra szánt hal; a táplálék értékesítésének mértéke pedig attól függ, hogy mily magas intenzitású az üzem. A piaci anyagnak, általában a magasabb évjáratú hálnak felnevelése annál előnyösebb, minél fokozottabb magasságú a termelés, viszont annál kedvezőtlenebb, minél alacsonyabb a termelés módja (nem trágyázunk, keveset vagy semmit sem etetünk stb.), de mindez nem abszolút értékre vonatkozik, hanem a P₁-hez viszonyítva, amely annál előnyösebben termelhető,

minél alacsonyabb fokon termelünk. Hogy a magasabb termelési fokot miként állapítsuk meg, ezt esetről-esetre a helyi viszonyok mutatják meg. Minthogy a német tó-gazda csaknem mind közepes intenzitással gazdálkodik, ami mellett a szerves trágya alkalmazása egyedül nem fokozza eléggé a termés eredményét, általában az etetést nem lehet mellőzni, ha a nagyobb halak termelését gazdaságossá akarja tenni. (Vége).

A paduc horgászása.

Írta: L. Kiss Aladár.

A vésettajkú paduc (*Chondrostoma nasus* L.) a halászatnál „járulék”-hal. Tehát sok becse nincsen. Némely vízmenti részen „szemét”-halnak tartják. A legtöbb vidéken pedig a „szegényember tápláléka”.

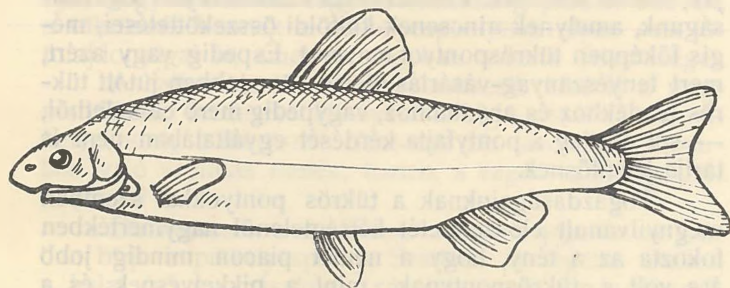
Hossza fejlett állapotban átlag 30 cm, de ritkán 35—40 cm-re is megnő. Legnagyobb súlya 1·00—1·20 kg. Húsa erősen szájkás, de jóízű! Érdekes, hogy a többi halakétól eltérően, hasának belseje koromfekete, amiért a köznép „tintáshal”-nak is nevezi. S épen ezért sokan idegenkednek húsa fogyasztásától.

Teste hosszúkás. Színe ezüstös. Apró, sűrű és szabályosan elhelyezkedő pikkelyei vannak. Úszói vörösek. Az orra kinyúlt és lekonyuló. Mozgása a többi, társaságában tartózkodó halakéhoz képest kevésbé élénk.

Nagymagyarország majdnem minden halnevelő folyóvizében előfordul. Leginkább a vízfenéken tartózkodik, ahol legkönnyebben találja meg táplálékát. Élelmét ott turkálja fel a mederből. De nagy barátja a moszatoknak, melyeket a vízbe került fatuskókról, vastag gyökerekről és nagyobb kövekről szedeget fel.

Ívása idején, amely április—május hóban van, nagyobb tömegben kerül a kerítőhálóba.

Horoggal nagyon nehezen fogható.

Véssettajkú paduc (*Chondrostoma nasus* L.).

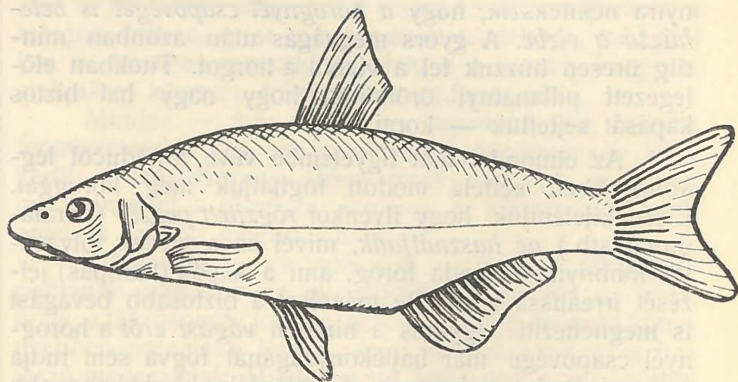
Legjellegzetesebb ismertetőjele: *szájának állása*, amely alsó állású, torokfelé nyíló és keresztbe majdnem egyenesen bemetszett, mintha vésővel ütött rés volna. Innen a neve is. Ajakrésze porcogós, kemény, szinte éles szélű. Jól csukható szájjal bír. Magyarán: szájnylása nem közvetlen elől, az orr alatt van, *hanem alul, a nyúlt orr mögött.*

Sokan a természetesebb évakeszeggel (*Abramis vimba* L.) tévesztik össze. Ez a keszgeféle hal azonban a paduc maximális hosszát egyáltalán nem éri el. Sőt a paducot épen szájának sajátos elhelyezkedése és metszése különbözteti meg élesen a többi „fehér”-haltól.

A paduc seregben jár. Szereti a pontyok, keszgek társaságát. Sőt kitartóan követi őket. A nyugodt límás helyeken, csendes forgókban, vagy gyenge folyásokban kedvvel tartózkodik. Különösen akkor, ha a fenék egyenetesebb, a vízbemerülő partrész pedig nagyobb

kövekkel szegélyezett. Ennek ellenére nem veti meg a göröngyös vagy puha buckás fenékrészeket sem, mivel kinyúlt orra ezek megtúrására nagyon alkalmas. Innen a kítúrt szervezeteket szedegeti azután fel.

Amikor nyáron beköszönt a kánikulai forróság s lepad a víz, a megtermett, de a valamirevaló nagyobb halak is jórészt a mélyebb vizek felé szöknek. Paducot, keszget azonban még mindig lehet találni a horgászott helyeken.

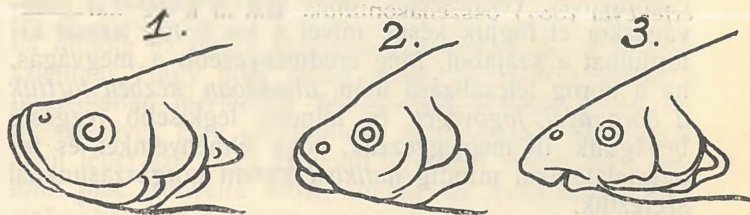

Évakeszeg (*Abramis vimba* L.).

Mint *sporthal* egyáltalán nem jöhet szóba! De mivel horoggal való fogása élesebb figyelmet, különleges tudást és kitartást igényel, érdemes vele bővebben foglalkozni. És épen ezért, mivel horogra ritkán és inkább véletlenül kerül, talán ismeretlen horgászási módjáról óhajtunk egyetmást elmondani.

Egy pillantást téve az alanti rajzra, mindjárt látjuk a nagy különbséget az egyes halak horgászatánál.

A halak szájának formái:

1. Főfelé nyíló (kardos hal). 2. Csúcsba nyíló (kancér). 3. Torokfelé nyíló (paduc).

Ugyanis a halak *szájállása* nemcsak a halak életmódját határozza meg, de a fajok megkülönböztetésére is szolgál.

A horgászási lehetőségeket véve figyelembe, az elmondottak után nem kell tudónak lennünk, hogy azonnal belássuk, hogy milyen nehéz a paduc fogása. Míg a többi hal száját kitéve, könnyen elnyeli a felcsalizott horgot, nem úgy a paduc, amelynek kapása (harapása, pedzése) más formában nyilatkozik meg. Innen van, hogy *kapásának jelzése*, amelyet a víz szintjén rögzítve úszkáló parafadugó-pedző vagy a horognyél vékony csapóvége közvetít, *nagyon gyenge.*

Ennek okát is megmondjuk. A paduc ugyanis élelmének feltalálásakor nem hirtelenkedik annak bekapásánál. Szájának állása és keskeny nyílása nem engedi meg, hogy egyszerre nagyobb darab természetes ételmelet nyeljen el. Magától értetődik, hogy épúgy nem képes a horogra akasztott *nagyobb csalit* (földi gilisztát, gombócot, főtt kukoricaszemet stb.) sem egyszerre bekapni. Ezért a meglátott nagyobb ételmelet előbb a fenékhez nyomja s azt elmálasztani igyekszik. Csak azután próbálja a szájába juttatni az apróbb darabokat. Ezért is szereti a keményebb fenéktalajra került táplálékokat, valamint a

partoldalról lelógó moszatokat, amelyeket könnyen szag-
gat le és szippant fel a szájába.

Pontyhorggal, vagy egyéb nagy horoggal reá horgászni, hiábavaló fáradság volna. Ezt sohasem tudja a szájába bevenni. Legfeljebb, ha néhanapján a horognak véletlen mozgása folytán akad bele a szája szélébe, vagy testének más részébe, amidőn *kapást sejtve*, a horognyelet hirtelen és erősebben megvágjuk. Ilyenkor történik meg az is, hogy sokszor testével a zsinegnek annyira nekifekszik, hogy *a horognyél csapóvégét is behúzza a vízbe*. A gyors megvágás után azonban mindig üresen húzzuk fel a vízből a horgot. Titokban előlegezett pillanatnyi örömünk, hogy nagy hal biztos kapását sejtettük — korai volt.

Az elmondottakat figyelembe véve, a paducot legkönnyebben kétféle módon foghatjuk meg horoggal. Előre kijelentjük, hogy ilyenkor *rögzített pedzőt* (parafadugót stb.) *ne használjunk*, mivel az a víznek folyásától többnyire ide-oda forog, ami a kapás (harapás) jelzését irreálissá teszi. De másrészt a biztosabb bevágást is megnehezíti. Ugyanis a hirtelen *vágási erőt* a horognyél csapóvége már hajlékonyságánál fogva sem tudja azonnal átadni a *horogra*. A különféle kisebb-nagyobb pedzők pedig azt még ráadásul megakadályozzák, illetőleg lecsökkentik.

A paducot csakis a kis *kűsz-* (ökle) *horoggal* tudjuk leghamarább megakasztani. Pedzését (harapását) a horognyél csapóvégénél úgy vesszük észre, hogy az nagyon *gyengén megnyomódik*. Ez akkor van, amidőn a paduc lenyomva a fenéken nyugvó, vagy a víznek sodrától kissé lebegő patonyt (zsinéget, „vorslag“-ot), beszippantja a kis kűszhorogra tűzött és *zöldborsó nagyságnál is kisebb gombócot*, földigiliszta darabkát, vagy csontnyívet. Természetes, hogy sok harapását a megvágáskor el fogjuk késni, mivel a kis horog hamar kifordulhat a szájából. Még eredményesebb a megvágás, ha a horog felcsalizása után, *állandóan kézben tartjuk a horognyél fogóvégét* és minden legkisebb rezgésre bevágunk. Itt megjegyezzük, hogy élményeinket és tapasztalatainkat mindig *ladikból* történt horgászásunknál szereztük.

Sokan mondhatják a hallottak után, hogy az effajta horgászás se más, mint „türelmi munka“. De viszont, ha az éberséget és ügyességet vesszük figyelembe, úgy a paducra való horgászás is nagyobb kívánni valót tételez fel. Tanulmányi szempontból pedig nagyon sok és érdekes dolgokat figyelhetünk meg. Vérbeli sporthorgásznak ezt felesleges magyarázgatnunk!

Paducra horoggal eredményesen még úgy is horgászhatunk, mint ahogy a keszegekre szoktunk, azaz: *úsztatva*. Ebben az esetben a szokástól eltérően már *jóval nagyobb* parafadugó pedzőt kell használjunk, és pedig akkorát, amilyent a *csukázásnál* szokás. Ilyenkor az említett pici gombóccal stb. felcsalizott kűszhorog nem ér le a vízfénékre, hanem felette 3—5 cm-nyire úszik tovább. Ugyanis a nagyobb parafadugó-pedzőt nem szabad a vízen egy helyre rögzítenünk, hanem engedjük a pedzőt a vízfolyással vitetni. Csak a horog bevetésénél kell bizonyos ügyességre szert tennünk. Ilyenkor kapás akkor van, amidőn a nagyobb parafadugó-pedző *lassan a víz szintje alá merül*.

Általában a paduc a megakasztás után *nagyon gyenge ellenállást fejt ki*. Sokszor, amidőn a víz szintje felé húzzuk fel, közben úgy érezzük, mintha egy élet-telen tuskó akadt volna rá horgunkra!

Azon ismert helyeken, ahol paducot akarunk fogni, agyagos sárba gyúrt *főtt* köleskását, vagy pedig a már előző napon hideg vízben beáztatott *nyers* kölest tisztán dobunk be a vízbe a paduc-tanyára.

Mint ismeretes, némely napon ilyen helyeken a keszegek nagy seregeit, de pontyot is jócskán találunk. S bizony egy-egy sikeresebb kapásnál, harapásnál, nemcsak paducot, meg kis keszegeket, hanem *nagyobb pontyot* is kiemelhetünk a vízből. Nagy figyelmet fordítsunk tehát a kűsz- vagy kis keszeg-horgok *jóságára* és a használt *zsineg erősségére*.

Megemlítjük, hogy egy paducozás alkalmával 4 drb paducot, 2 drb egy kg-os pontyot, 1 drb kis márnát, számtalan keszeget és egy leánykoncert fogtunk. Ez alkalommal kitűnő elhelyezkedésű, állandóan, de *mérsékelten* bevetett tanyahelyre horgásztunk.

Egy másik alkalommal pedig *acél kűszhorgunkra 1-60 kg-os ponty akadt*, amelyet csak 20—25 perc alatt emeltünk ki szakunkkal a vízből. A megakasztás után, ismervé a helyzetet, *nem erőszakoskodtunk*, hanem lassacskán ferasztottuk ki a pontyot.

Így lett ez a halfogás is egyik szép horgászási élményünk!

Mindezekből láthatjuk, hogy az egyszerű „fehér-és szemét“-halra: *a paducra* való horgászásnak is mindig megvan a maga gyönyörűsége, izgalma, érdekessége és sok-sok tanulsága!

Éspedig azért, mivel a horgászásnál a sportnak lényege sokféleképpen és nagyon változatosan tud megnyilatkozni!

Tükrös vagy pikkelyes?

A legtöbb magyarországi tógazdaságban kezdettől fogva főképpen tükröspontyot tenyésztene, rendszerint azért, mert a gazdaság külföldi összeköttetései így kívánják, illetve kívánták. Van azonban számos olyan tógazdaságunk, amelynek nincsenek külföldi összeköttetései, mégis főképpen tükröspontyot tenyészt. Éspedig vagy azért, mert tenyészanyag-vásárlás idején könnyebben jutott tükrös ivadékhöz és anyahalhoz, vagy pedig merő előítéletből, — sőt esetleg a pontyfajta kérdését egyáltalában nem is tartja jelentősnek.

Tógazdaságainknak a tükrös pontyokkal szemben megnyilvánult előszeretétét kétségtelenül nagymértékben fokozta az a tény, hogy a német piacon mindig jobb ára volt a tükröspontynak, mint a pikkelyesnek és a német kereskedők többnyire ragaszkodtak is a tükröspontyhoz. Mivel pedig annak idején tógazdasági haltermésünk kétharmad része külföldön értékesült, a tenyésztés terén elsősorban, illetve csaknem kizárólag a külföld igényei voltak az irányt adók. Így aztán a belföldi piacra is elsősorban tükrösponty került, noha kétségtelen, hogy a magyar fogyasztóközönség általában sokkal inkább kedveli a pikkelyespontyot.

Ennek több oka is van. Néhány esztendővel ezelőtt, amikor nagyon sok erősen etetett s így túlságosan zsíros hal került a piacra, a vásárlók egy része valósággal megundorodott a kövér pontytól. És mert akkoriban a piacra került halak csaknem kizárólagosan tükrösek voltak, nagyon sok háziasszonynak az lett a véleménye, hogy a tükrös hal zsíros hal, ha tehát sovány halat akar vásárolni, akkor okvetlenül pikkelyespontyot kell vennie. Ennek a felfogásnak elterjedését nagyban elősegíti az is, hogy a kétségtelenül sovány folyóvízi pontyok csaknem kizárólag pikkelyesek. Az a vásárló, aki a Duna, Tisza, vagy más folyóvíz mellett huzamosabb időt tölthetett,

akinek tehát volt alkalma megismerni a folyóvízi halakat, láthatta, hogyha a halászok pontyot fogtak, az mindig csak pikkelyes ponty volt. Mivel pedig a fogyasztóközönség nagy részének az a véleménye, hogy csak a folyóvízi hal jó, mert a tógazdasági hal „bűdös“, „sárízű“, ezért bevásárlásai alkalmával kereskedőjénél is a folyóvízi halat keresi. A kevésbé tájékozott közönség (vagyis a fogyasztók legnagyobb része), azt hiszi, hogy a tükrősponty feltétlenül tavi, a pikkelyesponty pedig folyóvízi hal.

Általában tapasztalható, hogy annak a vevőnek, aki csak „ponty“-ot kér, bátran adhatunk pikkelyespontyot, — nem fogja kifogásolni. Aránylag ritkábban fordul elő, hogy valaki ragaszkodik a tükrőspontyhoz, míg kimondottan pikkelyeset kívánó vevők gyakrabban akadnak. Vagyis általában a pikkelyespontyot — a hazai piacokon — könnyebb eladni a tükrősnél.

Régebben a háziasszonyok egy része azért vásárolta szívesebben a tükrőspontyot, mert kevesebb vesződséggel járt a megtisztítása és a nagy halpénzek nem csináltak olyan piszkot a konyhában, mint a pikkelyesponty szterterőpködő és mindenhez hozzátapadó apró pikkelyei. Amióta azonban a legtöbb kereskedő, ha kívánják, meg is tisztítja a halat, és amióta sokan megtanulták, hogy a pikkelyespontyot nagyszerűen meg lehet „nyúzni“, azóta a tükrősponty hívei is jobbra visszapártoltak a pikkelyespontyhoz. Már csak azért is, mert — amint mondani szokták — „a tükrősnak nagyon gusztustalan bőre van.“

Ma tehát az a helyzet, hogy a belföldi piacon keresettebb cikk a pikkelyesponty. És mert a kiviteli nehézségek következtében nagyobb gondot kell fordítanunk a belföldi piacra, fontos, hogy kellő tekintettel legyünk a hazai fogyasztóközönség sajátos kívánságaira, már csak a könnyebb értékesítés érdekében is.

A pikkelyespontynak azonban nemcsak az az előnye, hogy a belföldi fogyasztóközönség jobban kedveli, a tükrősnél. Vannak a pikkelyespontynak olyan más tulajdonságai is, amelyek nagyban emelik jelentőségét.

A halkereskedők és a halaskocsik kísérői a megmondható, mennyivel könnyebben bírja a szállítást a pikkelyesponty a tükrősnél. Nemcsak kis távolságra, kosárban való szállítás esetén, hanem a vagon-szállítások alkalmával is.

De nemcsak a szállítást, hanem a jegelést is jobban bírja a pikkelyesponty. Szállítás és jegelés közben a halat érő nyomásoknak, zúródásoknak a páncélszerű, vastag pikkelyréteg jobban ellenáll, mint a tükrősponty puha bőrfelülete.

E két s főképpen a kereskedelem szempontjából fontos tulajdonság mellett még jelentősebb a pikkelyesponty szerepe nyílt vizeinkben. Folyóvizeinkbe ugyanis az elmúlt esztendőkből elég sok pontyivadékot helyeztek ki és e pontyivadékok legnagyobb része tükrős volt. Ennek ellenére alig kerül elő tükrősponty ezekből a folyóvizeinkből.

Cserhádi Sándor mohácsi halászbérlő közlése alapján nem egy esetről tudok, amikor a nem is az eleven, hanem a holt-ágba kihelyezett jellegzetes (tehát később könnyen felismerhető) pontyivadékból a halászok később csaknem kizárólag pikkelyeseket fogtak ki, ámbar a kihelyezett ivadék legnagyobb része tükrős volt.

Ugyancsak *Cserhádi Sándortól* hallottam a következő nagyon érdekes és figyelemreméltó észlelését. Az egyik esztendőben a németpalkonyai tógazdaságban jónéhány kiló apró pontyivadékot öntöttek egy kisebb tóba, az ottlevő ragadozó halak (süllők és harcsák) táplálékul.

Az ivadék főképpen tükrőspontyokból állt. A tó lehalászásakor a megmaradt ivadék mégis kivétel nélkül pikkelyesponty volt. Vagyis a ragadozó halak a nagyobb számban levő tükrőspontyokat mind felfalták s azok a pontyok, amelyek megmenekültek, kizárólag pikkelyesek voltak.

Ismeretes, hogy évről-évre jelentős mennyiségű pontyivadékot, helyeznek a Balatonba is és ennek az ivadéknak nagyobb része tükrősponty. Tudomásom szerint mégis jóval nagyobb a pikkelyesek arányszáma a kifogott halban, mint a behelyezett ivadékban, még akkor is, ha nem vesszük figyelembe a karcsú, hengeres alakjukról könnyen felismerhető vadpontyokat.

Mindez — úgy látszik — annak a jele, hogyha természetesebb (és így mostohább) körülmények közé kerül a tenyészponty, akkor jóval nagyobb arányban pusztulnak el a tükrősek, illetőleg a pikkelyesek azok amelyek inkább megmaradnak.

Lehetséges — és valószínű —, hogy a pikkelyespontynak nagyobb az ellenállóképessége. Az is lehet, hogy a tükrősponty jobban csillag a vízben és ezért könnyebben prédájává lesz a ragadozó halaknak és a halászó madaraknak. Mindenesetre kívánatos volna további megfigyeléseket tenni ezen a téren, sőt érdemes volna kísérleteket is végezni. Ha pedig kétségtelenül beigazolódnék, hogy a szabad vízben a pikkelyesponty jobban megmarad, nagyobb gondot kellene fordítani a pikkelyespontyok tenyésztésére. És ha már lesz állandóan elegendő pikkelyes pontyunk, folyóvizeinkbe és a Balatonba csakis, vagy főképpen pikkelyespontyot kellene behelyezni. (A Balatonon újabban így is van. *Szerk.*)

Természetesen azért nem szabad megfeledkezni arról, hogy a magyar halnak nagy szüksége van a külföldi piacra és ha most halkivitelünk sok nehézséggel jár is, a külföldön versenyképesek csak akkor lehetünk, ha mindig az ottani igényeknek megfelelő halat tudunk szállítani. Nagy hiba volna tehát, ha máról holnapra indokolatlan mértékben felhagynánk a tükrősponty tenyésztésével. Erre gondolunk sem szabad! Mindössze arról lehet szó, hogy nagyobb figyelmet fordítsunk a belföldi piac igényeire most, amikor az értékesítés terén elsősorban erre a piacra vagyunk utalva. És ha majd kétségtelenül beigazolódnék, hogy szabad vizeinkben a pikkelyesponty jobban megmarad, legyen rá gondunk, hogy csakis pikkelyesponty kerüljön nyílt vizeinkbe.

Uzoni László.

A fenékhorgokkal való halászás kérdése.

Folytatás.

De ezen körrendeletet megelőzően egyes halászati társulatok már megkezdték kivetni hálójukat különféle, de semmiképpen sem bizonyítható kifogásokkal a fenékhorgászattal foglalkozó halászok ellen, amit a leg-eklatánsabban bizonyít a következő két társulati hír:

A Tiszaeszlár — taktaköz — tiszadai Halászati Társulat múltévi március hó 5-én Tiszalökön tartott évi közgyűlésén elhatározta, hogy a Tisza halállományát megvédhesse, a fenékhorgászat rendezését fogja kérni a földművelési minisztertől. — Sőt a Hernádvízi Halászati Társulat múltévi május hó 17-én Szikszón tartott közgyűlésén egy indítvány alapján a fenékhorgokkal való halászatot betiltotta és erre való tekintettel az üzemtervet is módosította.

Vajjon mit ér az, ha esetleg teljes is volna valamely intézkedés a halászat érdekében, ha a körülöttünk lévő államokban nemhogy szintén hasonló intézkedéseket léptetnének életbe, hanem ellenkezőleg, teljesen sza-

baddá teszik a halászatot, sőt bizonyosfokú rablóhalászatot is űznek. És mindaddig, míg a halászat ügyét nemzetközileg nem rendezik, addig a nálunk foganasított intézkedéseknek mi csak a kárát valljuk és a szomszédaink a markukba nevetve, élvezik annak előnyeit.

*

Szegény embert még az ág is húzza. De különösen képpen a szegény halászokat. Gondjaikkal, bajaikkal nagyon kevesen vannak, akik törődnek, sőt nagyon sokan bizonyosfokú ellenszennel viseltetnek irántuk. Bizonyítják ezt a halászati társulatok közgyűlésein felhozott helytelen megállapítások és elhangzott alaptalan vádak is, melyekből kifolyólag születnek meg aztán a halászat és a halászok ügyeivel nem törődő és ahhoz nem értők részéről megtett indítványok alapján hozott és itt előzőleg már ismertetett határozatok. Hogy pedig ilyen határozatok hozatnak, abban nagyon sok része van jóhiszemű dilettánsoknak is, akiknek úgy látszik fogalmuk sincs arról, mi a tulajdonképpeni halászat és hogy a halászoknak mikor, milyen szerszámokkal kell halászniuk. És addig, míg a tényleges halászok elszegényednek és tönkremennek, vannak „főhalászmesterek“, akik ugyan egy hálószermet kötni nem tudnak, de mindenféle nagydobbal vert reklámot igénybevéve, tavi halakat dunai halakként eladva, vagyonosodnak. Sőt van olyan „főhalászmester“ is, aki egy igen tisztességes, azonban a rossz halászat folytán anyagi bajokkal küzdő vidéki halászmestertől egy 48 kg-os harcsát megvéve, magát e harcsával lefényképezve, nem átalotta azt állítani, hogy ezen harcsát ő fogta.

Befejezésül pedig álljon itt mutatónak egy kirívó példája egy vidéki sporthorgászegyesületnek a hivatásos halászok mesterségébe való belekotárkodásáról. Ezen egyesület, bérelve egy olcsó kincstári halászerületet, nemcsak a sporthorgászattal szórakozik, hanem beállítva hálót és ladikot, tart magának egy halászegényt és a fogott halakat az ottani piacon olcsón eladva, csinál az anyagiakkal amúgy is küszködő odaváló halászmestereknek konkurenciát. Az ilyen, a hivatásos halászok megélhetését veszélyeztető kinövések megszüntetésével kellene a halászok segítségére lenni, nem pedig a foglalkozásukba beleszólva, halászeszközök egy részének, mint például a fenékszinórozás tilalmazásával az ügyis keserves sorsukat még súlyosabbá tenni.

(Vége.)

Bernáth István.

Külföldi lapszemle.

A halparaziták ellen alkalmazott fürdők. Halpióca ellen 2¹/₂ százalékos konyhasó oldat — 12 kg halra 100 liter oldat elég. — A halakat 20—30 percig kell az oldatban fürösztetni azután a piócákat kézzel ledörzsölni, vagy erős vízszugárral lemosni. A piócaival fertőzött tavakat teljesen le kell szárítani és égetett mésszel dezinficiálni. Pontytetű ellen 0,2%-os Lysol-oldat ajánlatos (10 liter vízre 2 cm³ Lysol). Ebben már csak 5—15 másodpercig lehet a halakat fürösztetni, vagy pedig ilyen oldatba mártott flanellel ledörzsölni. Mikroszkópikus élősdiek elpusztítására már a Lysol-oldat nem alkalmas, mert csak 45 másodperc alatt hat, ennyi ideig való fürösztés pedig már a halakra is ártalmas. Erre Plehn a hidrogensuperoxyd-oldatot ajánlja, és pedig a forgalomban levő 3%-os oldatot 14-szeres mennyiségű vízzel kell hígítani. Ez az élősdieket 10 perc alatti fürösztés után pusztítja el.

(Fischerei Zeitung, aug. 19—26.)

Az 1934-i száraz év tanulságai. A tógazdaságoknak nélkülözhetetlen kincse a víz, azért a víz-odavezetés és a víz-megtartás kérdésére nagy gondot kell fordítani. A táplálósatornákat a vízinövényzettől, feliszapolódástól gondosan ki kell tisztogatni, hogy vizszükég ne álljon be, a tavak lehalászását is célszerű úgy végezni, hogy minél több vizet tarthassunk vissza a következő évre: tehát a legalsó tónál kezdeni s a felette levő tavakból újra feltöl-

teni. A tavak töltését folyton javítani, hogy szivárgás útján ne legyen vízvesztés. Az iszaptól is minden évben takarítani és megszerezni kell a tavakat, mert ha a tófenék egészséges talajú, akkor vízhiány esetén a normális népesítésnél sokkal nagyobb tömegű hal is veszély nélkül eltartható. (Fischerei Zeitung, okt. 14.)

A német birodalmi halgazdasági ülés Stralsunban lett megtartva október hóban. Ezen az ülésen Dr Eichelbaum miniszteri tanácsos nyilatkozott a kormány, illetve a közlekedési minisztérium álláspontjáról. A halbevitel kérdésében az az elv, hogy nem lehet a behozatalt mereven eltüntetni oly ország részére, amelybe Németországnak kivitele van. Dr Eichelbaum lett a minisztériumban a halászati felügyelő.

A tengerbe öntött kávé elriasztja a halakat. A brazilai partokon utóbbi időben nagyon leapadt a halfogás. Kiderült, hogy a halállomány azért vándorolt el onnét, mert nagymennyiségű kávé öntöttek be azért, hogy a kávépíracon az áresést elkerüljék. A kísérletek beigazolták, hogy már kismennyiségű kávé is messze elkerülnek a halak. (Fischerei Zeitung, okt. 28.)

I.

Börgyár szennyvizének tisztítására egy újabb rendszerű berendezés épült Fleissenben (Csehszország) 700.000 csehszékora költséggel. A szennyvíz először egy forgószita berendezésre folyik, amely a lebegő alkatrészek 60%-át eltávolítja. A szítán átfolyó iszap a vízzel együtt a derítőberendezéshez kerül, ahol az oldatlan alkatrészek (mész-maradvány, cser) kiválasztatnak.

Az ülepítés elősegítésére a derítőmedencében áramló víz deszka-közfalak által cik-cakban vezetettetik s a szennyvíz nemcsak mechanikai tisztításon megy át, hanem kémiain is. A derítőmedencéből a felgyűlt iszapot egy szivattyúval nyomják ki 300 m távolságraeső raktárterületre, ahol kiszárad, és mint trágya értékesíthető.

A derítőmedencék iszapjának eltávolítása előtt még a vizet is el kell vezetni. Ez egy 3,5 kilométeres csővezeték útján történik; a még mindig vörösesbarna színű víz derítőtavakba jut, ahol az utolsó ülepesztésen megy keresztül, de minthogy még sok oldott organikus anyagot tartalmaz, innen egy szivattyúval 12 hektár öntözőterületre nyomják. Ennek egy részét próbaképpen alagsóvezeték is. Az öntözőt területéről lefolyó csurgalék már teljesen szintelen, különböző reakciójú és aggály nélkül visszavezethető az élővízfolyásba.

I.

TÁRSULATOK – EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi október hó 10-én Répássy Miklós elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Corchus Zoltán, dr Iklódy-Szabó János, dr Korbuly Mihály, dr Lukács Károly, dr Paluzsa László, Schulmann Emil, id. Zimmer Ferenc választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató, Illésy Zoltán titkár és Hallóssy Ferenc.

Távolmaradásukat kimentették: dr Tomcsányi Vilmos Pál elnök, vitéz br. Szurmay Sándor alelnök, br. Biedermann Imre, gr. Festetich Sándor, Hirsch Géza, dr Hofmann Ede, dr Kovács Vilmos, Kuttner Kálmán, ifj. Meszleny Pál, Purgly Pál, Stieber Antal választmányi tagok.

1.) *Elnök* mielőtt a napirendre áttérne az utolsó választmányi ülés óta előfordult részben örvendetes, részben gyászos személyi változásokról bejelentést tesz.

a) Egyesületünk érdemes elnöke *Tomcsányi Vilmos Pál* a nemzetközi döntőbíráskodás terén teljesített kitűnő szolgálatáért az I. oszt. magyar érdemkeresztet kapta. Egyesületünk ehhez a méltán megérdemelt kitüntetéshez azonnal szerencsekívánatait fejezte ki s a kitüntetett a jókívánságokat meg is köszönte.

Igmándy Aladár választmányi tag a mezőgazdaság terén szerzet érdemeiért a magyar kir. gazdasági főtanácsosi címet kapta. *Fischer Frigyes* az egyesület igazgatója időközben miniszteri tanácsossá nevezetett ki. *Illésy Zoltán* az egyesület titkára a miniszteri o. tan. címet és jelleget kapta.

A választmány a tagjait ért kitüntetést örvendetes tudomásul vette.

b.) A nemzetközi limnológiai egyesület ez év őszén Belgrádban kongresszust tartott, melyen az állam részéről dr Maucha Rezső, az egyesület részéről pedig dr Unger Emil küldettek ki. Elnök az utóbbi kiküldetésének utólagos tudomásul vételét kéri.

Tudomásul szolgál.

c.) Az elmúlt időben előfordult gyász esetek a következők voltak:

Ruffy Pál ny. államtitkár, élete 80-ik évében a nyáron elhalálozott. A halászatnak úttörő munkása és gr. Migazzy Vilmossal az Orsz. Halászati Egyesületnek és a Halászati Lapoknak megalapítója volt. Az ő gondolatla volt a Halászati Felügyelőség

megalapítása is, mert a kulturmérnöki intézmény mintájára kívánta a halászzattal foglalkozó hivatal felállítását.

Schwarz Izidor győri nádgyáros, a Velence-tó halászatának bérlelője az egyesület választmányának évtizedek óta búzgó tagja aug.-hóban elhunyt. A halászat lelkes munkása és a halászati tudomány búzgó tagja múlt ki benne.

Id. Preysz Gusztáv egyesületünknek évtizedeken át hű tagja szintén elhunyt.

A választmány a gyászos hírt kegyelettel tudomásul vette.

2.) *Igazgató* bejelenti, hogy az egyesület *id. Zimmer Ferenc* választmányi tagtól egy értékes szakkönyvet kapott ajándékba. Mivel az egyesületnek könyvtára nincs, javasolja, hogy az adományozott könyvet az Orsz. Halászati Felügyelőség könyvtárába helyezték el annak feltüntetésével, hogy az, az egyesület tulajdona.

A választmány az adományért köszönetét nyilvánítva elfogadja az igazgató előterjesztését.

3.) *Igazgató* bejelenti, hogy *Zimmer Ferenc* és *Paluzsa László* választmányi tagokkal Budapest székesfővárosnál lépéseket tett az egyesület nevében aziránt, hogy a városi vámok utánfizetését engedjék el és annak felemelésétől a város tekintsen el.

A választmány az eljárást tudomásul veszi és többek hozzájárulása után megbizta az igazgatót, hogy figyelje ez ügyben a további fejleményeket és ha annak szüksége fennforog az egyesület nevében tovább is tegyék meg a szükséges lépéseket.

4.) *Igazgató* bejelenti, hogy az egyesület nevében kérte a külföldre kivitt hal után járó múlt évi adótérítéseknek ez évre való engedélyezését. A lépések eredménnyel jártak, mert Lengyel- és Olaszországba szállított élőponty után kg-ként 20 f. Romániába 15 fill., Németországba 10 f. adótérítés engedélyeztetett. Angliába 20 fill., Svájcba 10 fill. már előzőleg engedélyezve volt.

Zimmer választmányi tag szóvá teszi, hogy a fogas a mai nehéz viszonyok között szintén támogatásra szorul a kivitelnél, ezért kéri, hogy a Franciaországba engedélyezett 15 fill. adótérítésen felül az előző évben élvezett adótérítések újból megadassanak.

A választmány felkéri *Zimmer* választmányi tag urat, hogy a szükséges adatokat állítsa össze, bocsássa az igazgató rendelkezésére, aki a kiegészítő kérvényt be fogja adni.

Román vonatkozásban szintén érdeklődni kell a kivitel iránt és utána kellene járni, hogy a románok részéről önkényesen megállapított 15 Lei importtaxa törültesse.

Lengyelországba irányuló kivitelünknel az egyesület mielőbb forduljon a Lengyelországba menni szándékozó miniszterelnök úrhoz, hogy a lengyel hal-exportot támogatásába vegye. Az exportnál az élőponty, a fogas és keszeg jöhetne számításba.

5.) *Igazgató* bejelenti, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamara kezdeményezésére részt vett a németországi kiküldöttekkel megtartott közvetlen megbeszélésen. Ennek eredményeként jelentheti, hogy a német kiküldötteknél a hajlandóság meg van az évi 3500 q felemelésére és mintegy 250 q compó engedélyezésére, azonban ezt a német kiküldöttek november hóban jelentő újabb tárgyalások alkalmával fogják véglegesen megállapítani.

Tudomásul szolgál.

6.) *Igazgató* bemutatja a cseh halászati egyesület felszólítását, melyben a Csehszlovákiaiban elért propaganda eredményeket mutatják be és nemzetközi együttműködést kívánnak.

A választmány a propaganda bizottság abbeli jelentését, hogy ez évben a propaganda módjai fölött már részletesen tájékozódott és tárgyal, tudomásul veszi és többek hozzájárulása után a propagandának nemzetközi megszervezését helyesnek tartja ugyan, de ezidőszert sűrűsnek nem minősíti, azonban a belső, országos propagandának további tárgyalását és kedvező megoldását szükségesnek látja és ennek további tárgyalására a propaganda bizottságot felkéri.

A propaganda eszközéül felmerült gondolatok a következők:

a.) ingyen ponty előtelt adni egy bizonyos halmagon Budapest összes vendéglőiben; b.) halkonyhát felállítani, mint Prágában, ahol ezzel igen kedvező tapasztalatot tettek; c.) a leányiskolák legfelsőbb osztályait egy felállítandó halkonyhába vezetni, ahol a halételek elkészítésében a növendékek részletes oktatást nyernének; d.) gondoskodni arról, hogy ahol halételeket készítenek ahhozért halász kikölcsönzésével a halétel tényleg elsőrendű legyen.

F.

A Tiszaújlak-vittkai Halászati Társulat f. évi október hó 23-án Szatmárcsékén tartotta meg évi rendes közgyűlését. A megéjtett tisztújítás során megválasztották elnökké *Kölcsey István* földbirtokost, alelnök igazgatóvá *Kövessy Győző* nyug. miniszteri tanácsost.

A Szatmár-vittkai Halászati Társulat f. évi október hó 24-én Fehérgyarmaton tartotta meg évi rendes közgyűlését, ame-

lyen a tárgysorozat legfontosabb pontja volt az egész társulati vízterületnek újabb 6 évre való bérbeadásáról kötött szerződés jóváhagyása. A Szamos folyónak Csengertől a torkolatig terjedő szakaszát *Kis Ignác* ugor nyai halászmester és társai vették bérbe. Azután az 1935 évi költségeloirányzatot állapították meg 1318 P bevétellel és 1200 P kiadással. Végül a társulat vezetőségét választotta meg a közgyűlés, és pedig elnökké dr *Kende György* báró földbirtokost, alelnökké *Dévény István* kir. főmérnököt, igazgatóvá *Kövessy Győző* ny. miniszteri tanácsost.

I.

IRODALOM—KÖNYVISMERTETÉS.

Az Alduna haltermelésének biológiai alapja és mechanizmusa. — *Irtá: Antipa G.* egyetemi tanár (Bukarest). Fordította *Schiller Rezső*. — A budapesti Sporthorgászok Egyesületének kiadványai. 1. sz. Szerkeszti *Behyna Miklós*. — Budapest, 1934. kir. magy. Egyetemi Nyomda. — 30 oldal.

Legnagyobb sporthorgász egyesületünk aligha választhatott volna tagjai számára fontosabb és tanulságosabb témát tárgyaló olvasmányt első ilyen kiadványa részére, mint *Antipa* ezen tanulmányát. A mű román szerzője a legkiválóbb ichthyológusok egyike, s a Duna halait és az Alsó-Duna halászatát, elméletben és gyakorlatban egyaránt, senki nálánál jobban nem ismeri. Hosszú évtizedeket töltött el a Duna halászati viszonyainak tanulmányozásával mint a román állami halászatok legfőbb irányítója és tudományos, de egyben mindig gyakorlatias művei közül két hatalmas illusztrált kötet magaslik ki. Egyik a román halfaunát, másik a román halászatot tárgyalja. Ezeken kívül igen számos kisebb tudományos értekezése, előadása is megjelent. Ez utóbbiak egyike az, mely kitűnő fordításban most a magyar olvasókörzségnek is könnyen hozzáférhető lett.

Az értekezés elején rámutat a folyóvizek árterületeinek döntő fontosságára a haltermelésben. Ha a folyamszabályozások keresztülvitelénél az árterek haltermelő szerepére egyáltalán nincsenek figyelemmel, ez a halállomány és természetes haltermelés teljes összezsugorodására kell, hogy vezessen. Ezt a Tiszára vonatkozóan hazánkban *Répássy Miklós* állapította meg, s *Antipa* többször is hivatkozik reá.

Az Aldunán történt folyamszabályozások aránylag csak kis méretűek, de arra mégis elegendőek, hogy bizonyítsák a biológiai viszonyokra gyakorolt hatásukat és az árternek *Répássy* által világosan kimutatott döntő szerepét.

A legérdekesebb megállapítások egyike az, hogy a ponty és több más halfaj is a Dunában vándor halná lett. Erre kényszerítették a vizek folytonos szint változásai, a dunamelléki tavakkal való közlekedés időszakos megnyílása és elzáródása, a bőséges haltápláléktermő — és az ívóhelyek csak időszakos hozzáférhetősége.

Antipa az Aldunának, mint haltermelő területnek többféle részeit különbözteti meg: tenger öblök, parti tavak, félsós lagúnák, deltai tavak, ártéri időleges és állandó tavak, csak az árvíz alkalmával vízzel borított területek, nádas tavak, tócsák és a tulajdonképpeni meder. Ezeket mind természetes ki- és bevezető csatornák köthetik össze egymással, s legtöbbjüknek megvan a saját önálló haltermelésük is (tartós alacsony vízállás esetén), de részeit képezik az egésznek is, mint természetes halgazdaságnak, ha a vízviszonyok kedvezőkké válnak s az összeköttetés megvan. Ilyenkor az értékes halfajok az egész Duna területéről *rajokba verődve vándorútra kelnek*, mindenik csoport a neki leginkább megfelelő helyekre, a kínálózó előnyök kihasználására igyekeznek. E csoportok nem annyira egy faj, mint inkább több hasonló igényű faj azonos korosztályai ismerhetők fel.

Az egész, időnként összefüggő vízrendszer évi termelési területe erősen változó és a tavaszi áradás legmagasabb vízszintje határozza meg annak azonévi nagyságát és a tavaszi áradás időtartama döntő az évi haltermelés mennyiségére. „A haltermelés nagysága a Duna vizeiben egyenes arányban áll az áradás magasságával és tartamával”. Gyakorlati bizonyítást nyert az is, hogy a friss Dunavízzel való összeköttetés végleges megszűnése a haltermő erő elvesztésével jár, elmoscsarodás és a halállomány degenerálódása a következménye az illető területen.

Fontos az áradás pl azért is, mert az újonnan elárasztott területen a szunnyadó csírákat tömegesen megeleveníti és a természetes haltáplálék hirtelen óriási fejlődésnek indul. Az apadásal ez a haltáplálék tömeg részben a folyammederbe jut, ahol ezért több hal élhet meg most, mint egyébként.

Az Alduna összes időszakosan összefüggő részei egy óriási méretű természetes halgazdaság részeinek felelnek meg. Tanulmányként az értekezésből az kiderül, hogy az ideális halászati viszonyok megóvására kell törekedni a folyamszabályozásoknál, ami úgy érhető el, ha az árterület mélyebben fekvő részeit „ta-

vak rendszerévé alakítják át, s ott felváltva természetes halgazdaságot és mezőgazdasági termelést üznek. Azonban ennek előfeltétele a vízterület tökéletes ismerete és lehetővé tévése annak, hogy a vizet tetszés szerint fel lehessen használni a tavak táplálására, de le is lehessen vezetni, bármikor, amikor a halgazdaság érdekei úgy kívánják“.

Antipa tanulmányának elolvasása, különösen a Dunán észlelt nagyszerű halvándorlások leírása, méginkább meggyőzhet mindenkit a sokszor hangoztatott véleményem helyességéről is, hogy a haljelöléseknek rendkívül nagy tudományos és gyakorlati jelentőségük van a dunai halvándorlások pontosabb megismerésében.

A belgrádi limnológiai kongresszuson folytatott megbeszéléseim s az ott tartott előadásom után megvan a remény arra, hogy a haljelölések nemzetközi megszervezése az összes dunai államok szakembereinek részvételével nemsokára megvalósulhat.

Dr U. E

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint *október* hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	{	nagy	0:95—1:25 P
		közép	0:95—1:25 „
		kicsi	0:85— — „
Édesvízi jegeltponty		0:50—0:85 „
Balatoni fogassüllő	{	I. oszt.	4:00— — „
		II. „	2:80— — „
		III. és IV. „	2:20— — „
Dunai süllő	{	I. oszt.	5:00— — „
		II. „	1:80—2:60 „
		III. „	1:80—2:20 „
		IV. „	1:60—1:80 „
Harcsa (élő)		2:00—2:40 „
Harcsa (jegelt)	{	nagy, vágó	2:00—2:60 „
		közép	2:00—2:60 „
		kicsi	1:00—1:60 „
Csuka		0:50—1:80 „
Compó		0:85—1:00 „
Márna		0:50—1:10 „
Kecsege		1:60—2:40 „
Kárász		0:80—0:90 „
Őn		0:50—0:80 „
Balatoni keszeg		0:40— — „

Forgalom vontatott, irányzat lanyha.

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

HALNAGYKERESKEDÉS BUDAPEST

Telep és iroda: Elárusítóhely:
IX., Csarnok tér 5. IX., Közp. vásárcsarnok.
Központi iroda: V., József tér. 8. T.: Aut. 809-22.
TELEFÓNSZÁM: NAPPAL: ÉJJEL: SZÁLL. OSZT.:
AUT. 856-36 AUT. 591-22. AUT. 687-16.
LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r. t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllő-ikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.

TELEFÓN: AUTOMATA 809—21. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre

nemestörzsű egy és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékat és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Őrspuszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyzentmiklós, Szabadbattyán, Tápíószező, Tüsképusztáról és Varászlóról.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

IRODA: AUT. 850-71
TELEFÓN:
ÜZLET: AUT. 855-84

Budapest, IX. ker.
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Telefonszámok:

Központi vásárcsarnok: Aut. 854—48.

Fióközlet: V., József tér Aut. 816—79.

Iroda: VIII., Horánszky u. 19. J. 335—39.

Budapest, Közp. Vásárcsarnok.

ALÁSZ-HÁLÓ

puha insleg és kötél, hálófonal, parafa-alatt-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
RT.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6-7. T.: Aut. 843-10.

..... A Ferenc József hid és Erzsébethid között

Fióközlet: VII., Thököly út 16. szám. T.: József 361-71.

..... A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt